

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U002179

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 04-06-2026

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шкарабан Андрій Васильович

2. Andrii V. Shkaraban

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0009-7064-0680

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 02-07-2026

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Львівський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571995

Місцезнаходження: вул. Городоцька, Львів, 79007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 13796

Повне найменування юридичної особи: Львівський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571995

Місцезнаходження: вул. Городоцька, Львів, 79007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Львівський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571995

Місцезнаходження: вул. Городоцька, Львів, 79007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.79, 10.87.07.05

Тема дисертації:

1. Кримінальний процесуальний статус військовополоненого в Україні
2. Criminal Procedural Status of a Prisoner of War in Ukraine

Реферат/анотація:

1. Метою роботи є отримання наукового результату у вигляді теоретично обґрунтованих положень щодо змісту кримінального процесуального статусу військовополоненого в Україні, а також формування на цій основі науково обґрунтованих рекомендацій щодо вдосконалення чинного законодавства і практики його застосування. Об'єктом дослідження є суспільні відносини, що виникають у зв'язку з участю військовополонених у кримінальному процесі. Предметом дослідження є кримінальний процесуальний статус військовополоненого. Наукова новизна отриманих результатів дослідження полягає в тому, що дисертація є першим комплексним дослідженням кримінального процесуального статусу військовополоненого в Україні, у межах якого цей статус проаналізовано як самостійну, складну та багаторівневу правову конструкцію, що формується на перетині норм міжнародного гуманітарного права, міжнародного права прав людини та національного кримінального процесуального законодавства. До найбільш вагомих результатів, що містять наукову новизну, слід віднести такі: уперше: – сформульовано авторську теоретичну дефініцію особи, стосовно якої уповноваженим органом прийнято рішення про обмін

як військовополоненого, як спеціального (гібридного) суб'єкта кримінального провадження, процесуальний статус якого є формою юридичної фікції, що полягає у тимчасовому застосуванні до підозрюваного, обвинуваченого або засудженого окремих елементів процесуального режиму військовополоненого з метою забезпечення реалізації рішення про обмін у межах міжнародного збройного конфлікту. Такий статус має функціональний характер і поширюється виключно на процесуальні механізми у кримінальному провадженні, безпосередньо пов'язані з організацією та здійсненням обміну; – розроблено концепцію законодавчого врегулювання особливостей кримінального провадження щодо військовополонених шляхом: 1) доповнення КПК України окремим розділом, який встановлює, що порядок кримінального провадження щодо військовополонених визначається загальними правилами з урахуванням імперативних вимог міжнародного гуманітарного права; 2) нормативного усунення колізії між ч. 1 ст. 103 III Женевської конвенції та ст. 197 КПК України щодо строків досудового тримання під вартою; 3) імплементації інституту «допомоги товариша-полоненого», передбаченого ст. 105 III Женевської конвенції; 4) визначення процесуального порядку участі держави-покровительки (або її замітника) у кримінальному провадженні; 5) доповнення ст. 3 КПК України окремою дефініцією «військовополонений» для забезпечення правової визначеності та відмежування цього суб'єкта від особи, щодо якої прийнято рішення про обмін; – розроблено потерпілоорієнтовану (survivor-centered) модель участі у кримінальному провадженні осіб, звільнених з полону, як нетипових потерпілих і свідків, чия підвищена вразливість, зумовлена наслідками полону, а специфічна роль у доказуванні у справах про міжнародні злочини потребують спеціального процесуального режиму. Запропоновано нормативно визначити такий режим через запровадження категорії «особливо вразливий учасник кримінального провадження» (узгодженої з мінімальними стандартами Директиви 2012/29/ЄС) та закріпити комплекс гарантій мінімізації повторної травматизації, зокрема: травмоінформований підхід, відкладення допиту до стабілізації стану, обов'язкове залучення психолога та/або лікаря під час С(Р)Д (шляхом змін до ст. 224 КПК України і введення ст. 227-1 КПК України), а також розширене застосування депонування показань у порядку ст. 225 КПК України; – обґрунтовано, що попередження військовополоненого-свідка про кримінальну відповідальність за завідомо неправдиві показання або відмову від їх надання (ст. 384, 385 КК України) має ознаки непрямого примусу та суперечить гуманітарному режиму поводження з військовополоненими, встановленому міжнародним гуманітарним правом. Доведено, що механічне поширення класичного процесуального обов'язку свідка на військовополоненого без урахування його спеціального міжнародно-правового статусу створює ризик порушення міжнародних зобов'язань України та принципу гуманності.

2. The purpose of the work is to obtain a scientific result in the form of theoretically substantiated provisions on the content of the criminal procedural status of a prisoner of war in Ukraine, as well as the formation on this basis of scientifically substantiated recommendations for improving the current legislation and the practice of its application. The object of the study is social relations that arise in connection with the participation of prisoners of war in the criminal process. The subject of the study is the criminal procedural status of a prisoner of war. The scientific novelty of the obtained research results lies in the fact that the dissertation is the first comprehensive study of the criminal procedural status of a prisoner of war in Ukraine, within which this status is analyzed as an independent, complex and multi-level legal construct formed at the intersection of the norms of international humanitarian law, international human rights law and national criminal procedural legislation. The most significant results containing scientific novelty include the following: first: – the author's theoretical definition of a person in respect of whom the authorized body has made a decision to exchange him as a prisoner of war, as a special (hybrid) subject of criminal proceedings, whose procedural status is a form of legal fiction, consisting in the temporary application to a suspect, accused or convicted person of certain elements of the procedural regime of a prisoner of war in order to ensure the implementation of the decision to exchange him within the framework of an international armed conflict, has been formulated. This status is functional in nature and applies exclusively to procedural mechanisms in criminal proceedings directly related to the organization and implementation of the exchange; – a concept of legislative regulation of the features of criminal proceedings against prisoners of war has been developed by: 1) supplementing the Code of Criminal Procedure of Ukraine with a separate section, which

establishes that the procedure for criminal proceedings against prisoners of war is determined by general rules taking into account the imperative requirements of international humanitarian law; 2) normative elimination of the conflict between Part 1 of Art. 103 of the Third Geneva Convention and Art. 197 of the Code of Criminal Procedure of Ukraine regarding the terms of pre-trial detention; 3) implementation of the institution of “assistance to a fellow prisoner”, provided for in Art. 105 of the Third Geneva Convention; 4) determination of the procedural procedure for the participation of the protecting state (or its substitute) in criminal proceedings; 5) supplementing Art. 3 of the Criminal Procedure Code of Ukraine with a separate definition of “prisoner of war” to ensure legal certainty and distinguish this subject from the person in respect of whom the decision to exchange has been made; – a survivor-centered model of participation in criminal proceedings of persons released from captivity as atypical victims and witnesses whose increased vulnerability due to the consequences of captivity, and their specific role in providing evidence in cases of international crimes, has been developed. It is proposed to normatively define such a regime by introducing the category of “particularly vulnerable participant in criminal proceedings” (in line with the minimum standards of Directive 2012/29/EU) and to establish a set of guarantees to minimize re-traumatization, in particular: a trauma-informed approach, postponement of interrogation until the condition stabilizes, mandatory involvement of a psychologist and/or doctor during S(R)D (through amendments to Article 224 of the Criminal Procedure Code of Ukraine and the introduction of Article 227-1 of the Criminal Procedure Code of Ukraine), as well as expanded application of deposition of testimony in accordance with Article 225 of the Criminal Procedure Code of Ukraine; – it is substantiated that warning a prisoner of war witness about criminal liability for knowingly false testimony or refusal to provide it (Articles 384, 385 of the Criminal Procedure Code of Ukraine) has signs of indirect coercion and contradicts the humanitarian regime of treatment of prisoners of war established by international humanitarian law. It is proven that the mechanical extension of the classical procedural duty of a witness to a prisoner of war without taking into account his special international legal status creates a risk of violating Ukraine's international obligations and the principle of humanity.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

1. Шкарабан А.В. Поняття, ознаки та правовий статус військовополоненого за міжнародним правом. Держава та регіони. Серія: Право, 2023. № 4 (82). том 2. С. 45-53. DOI: <https://doi.org/10.32782/1813-338X-2023.4.2.9>;
2. Шкарабан А.В. Визначення поняття «військовополонений» в національному законодавстві. Європейські перспективи. 2024. № 4. С. 348-355. DOI: <https://doi.org/10.71404/EP.2024.4.48>;
3. Шкарабан А.В. Правова природа особи, стосовно якої уповноваженим органом прийнято рішення про обмін як військовополоненого, у кримінальному провадженні. Право і суспільство. 2025. № 5. Т. 2. С. 487-496. <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2025.5.2.62>;
4. Шкарабан А.В. Поняття «військовополонений» у міжнародному гуманітарному праві. Актуальні питання кримінального провадження в сучасних умовах: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Одеса, 31 травня 2023 р.). Одеса: ОДУВС, 2023. С. 266-270;
5. Шкарабан А.В. Порушення прав військовополонених у збройному конфлікті росії проти України. Війна в Україні: зроблені висновки та незасвоєні уроки: збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції (Львів, 22-23 лютого 2024 р.) / упор. У.О. Цмоць. Львів: Львівський державний університет

внутрішніх справ, 2024. С. 1035-1040;

- 6. Шкарабан А.В. Права військовополоненого відповідно до норм міжнародного гуманітарного права. Україна та ЄС: адаптація кримінального та кримінального процесуального законодавства: матеріали круглого столу (Львів, 23 травня 2025 р.) / Н.Р. Лащук, Л.П. Брич. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2025. С. 120-126.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0121U1139330

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Броневицька Оксана Михайлівна

2. Oksana M. Bronevytska

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0913-7033

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com/citations?hl=uk&user=6H4evxcAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Львівський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571995

Місцезнаходження: вул. Городоцька, Львів, 79007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Фоміна Тетяна Григорівна

2. Tetiana H. Fomina

Кваліфікація: Доктор юридичних наук, професор, 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9513-1673

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тетерятник Ганна Костянтинівна

2. Hanna K. Teteriatnyk

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8321-7912

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571570

Місцезнаходження: вул. Успенська, Одеса, 65014, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Хитра Андрій Ярославович

2. Andriy Y. Khytra

Кваліфікація: к.ю.н., доц., 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7125-1953

Додаткова інформація:

<http://www.scopus.com/inward/authorDetails.url?authorID=58528778300&partnerID=MN8TOARS>

Повне найменування юридичної особи: Львівський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571995

Місцезнаходження: вул. Городоцька, Львів, 79007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Навроцька Віра Вячеславівна

2. Vira V. Navrotska

Кваліфікація: д. ю. н., доц., 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3407-7984

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571995

Місцезнаходження: вул. Городоцька, Львів, 79007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради

Мовчан Анатолій Васильович

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні

Мовчан Анатолій Васильович

Відповідальний за підготовку
облікових документів

Лісовська Валентина Юріївна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна